

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. z.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnost uplatňuje zmateční důvod podle § 281, č. 9 a) tr. ř. tvrzením, že v souzeném případě nebylo skutkové podstaty zpronevěry, ježto tu nebylo skutkové náležitosti zpronevěry, totiž zadržetí nebo přivlastnění si automobilu prodaného obžalovanému firmou M. s výhradou práva vlastnického, poněvadž obžalovaný prodáváje auto N-ovi musil mu odevzdati certifikát, na němž podle zjištění soudu náležacího byla vyznačena výhrada vlastnictví pro firmu M., důsledkem čehož nenastalo prý odevzdání do vlastnictví, a že poškození auta mohlo nastati po 16měsíčním užívání právě tak u obžalovaného, jako u N.

Než stížnost není v právu. V souzeném případě jde o přivlastnění si auta obžalovaným, t. j. o osobování a výkon práv quasi vlastnických, vůli pravého vlastníka se přičítá. Že prodej a odevzdání auta do držby N. takovým osobováním a výkonem práv vlastnických byl, o tom není pochybností a ani stížnost to nepopírá. Ta okolnost, že odevzdáním certifikátu nabyl N. vědomost o tom, kdo je pravým vlastníkem auta, a že tudíž nebyl chráněn předpisem § 367 obč. z., na váhu nepadá a není proto třeba též řešiti otázku, zda N. nabyl či nenabyl vlastnictví auta, neboť rozhodná je skutečnost, že svémocným, vědomě protiprávním jednáním obžalovaného pravému vlastníku auta proti jeho vůli dispozice nad autem byla odňata, znemožněna, resp. ztížena. S téhož hlediska je nezávažné, zda by se bylo auto u obžalovaného právě tak opotřebilo jako u N.

Čís. 5964.

Neodolatelné donucení předpokládá chorobným stavem nezatížený rozum pachatelův. Vnitřní nutkání ke zločinu, slabost vůle, nedostatek vnitřních mravních opor a brzdících představ, povahová úchylnost nebo zvrácenost, nedodávající pachatelovu rozumu dostatek tlumů pro vyvážení jeho touhy po zlu, nepřichází v úvahu pro právní stav neodolatelného donucení ve smyslu § 2, písm. g) tr. zák.

(Rozh. ze dne 13. září 1937, Zm I 592/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost otce obžalovaného do rozsudku krajského soudu jako soudu porotního, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem úkladné vraždy loupežné podle §§ 134, 135, č. 1, 2 tr. z.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnost otce nezletilého obžalovaného uplatňuje proti rozsudku jediný důvod zmatečnosti podle § 344, č. 6 tr. ř., shledávajíc porušení předpisu § 319 tr. ř. v tom, že porotní soud nepoložil porotcům

těž dodatkovou otázku ve směru důvodu vylučujícího trestnost zločinu z příčiny neodolatelného donucení ve smyslu § 2, písm. g) tr. z. Neprávem.

Stěžovatel shledává neodolatelné donucení pachatelovo v jeho nutkání dostati se do ciziny, a to do Francie, kdež je jeho bratr usazen, které prý ve formě utkvělé představy ho donutilo vykonati trestný čin.

O neodolatelném donucení (stavu nouze) jako důvodu trestnost vylučujícím ve smyslu § 2, písm. g) tr. z. lze však mluvit jen tehdy, když pachatel zločinu jedná pod dojmem přítomného, bezprostředně jemu neb jinému vnějším nátlakem hrozícího nebezpečí, jež takto při nastalém rozporu zájmů a povinností stává se jedinou pohnutkou k provedení skutku a jemuž nebylo lze uniknouti jinak, než právě tímto trestným činem. Okolnosti případu, jak vyšly najevo při porotním líčení, a rovněž i námitky zmáteční stížnosti však ani v nejmenším stav nouze toho druhu a neodolatelné donucení této intensity vůbec nenaznačují, tím méně tvrdí.

Neodolatelné donucení ve smyslu § 2, písm. g) tr. z. předpokládá též pachatelův rozum nezatížený chorobným stavem, kdy osobě seznávající zmíněný již druh ohrožení statků vyznačených v odst. 2 tohoto předpisu, ať již svých či někoho jiného, správně lze rozpoznati jednak zlo, jež z ohrožení toho hrozí, jednak zlo, jehož na odvrácení útoku chce použití, a rozhodnouti se, jak se v případě tom zachová. Vnitřní nutkání ke zločinu, jehož provedení může pachateli přinésti určité, byť i jen okamžité výhody, slabost vůle, nedostačující k odvrácení zločinného rozhodování, nebo snad nedostatečnost vnitřních mravních opor a brzdících představ, jakož i povahová úchylnost či zvrácenost, nedodávající rozumu pachatelovu dostatek tlumů pro vyvážení jeho touhy po zlu, to vše vůbec nepřichází v úvahu pro právní stav neodolatelného donucení ve smyslu § 2, písm. g) tr. z. Domnívá-li se stěžovatel, že přání obžalovaného dostati se do ciziny, ovládající jeho mysl mocí utkvělé představy, pathologickým způsobem ho donutilo, aby spáchal trestný čin, a shledává-li jedině v tomto důvod vylučující trestnost jeho zločinu, tvrdí tím stav nikoli neodolatelného donucení ve smyslu § 2, písm. g) tr. z., nýbrž zatemnění mysli, jež působilo chorobným vlivem na usuzovací, rozumovou i volní duševní činnost obžalovaného, a napovídá tak důvod vylučující trestnost s hlediska předpisu § 2, písm. b), nebo c) tr. z. Než otázka na střídavé pomnutí smyslu byla porotcům dána a jimi záporně zodpověděna. Otázka podle § 2, písm. c) tr. z. pak nemohla býti kladena, když obžalovaný je s to podrobně vylíčiti jak celý průběh obou vražedných útoků dlouhou dobu trvající, tak i celou dobu zločinu předcházející, jeho pozvolné rozhodování se pro vraždy a přípravy k nim, tak i dobu následnou. Nebyl tu proto ani zákonný důvod k položení dodatkové otázky podle § 2, písm. c) tr. z. a bylo proto zmáteční stížnost zamítnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 5965.

Vědomí o nepravdivosti tvrzených skutečností je znakem skutkové podstaty utrhaní na cti podle § 3 zákona o ochraně cti, nikoli však trestných činů podle §§ 1 a 2 téhož zákona.